

ROZSUDOK

V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Igora Belka a z členov JUDr. Eleny Berthotyovej PhD. a Ing. JUDr. Miroslava Gavalca PhD., v právnej veci navrhovateľky: **Z. G.**, bytom P., právne zastúpenej JUDr. J., advokátom v K., proti odporkyňi: **Sociálna poisťovňa, ústredie**, Bratislava, Ul. 29. augusta č. 8, o invalidný dôchodok, o odvolaní navrhovateľky proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach č. k. 2Sd/112/2008-84 zo dňa 20.4.2010, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Košiciach č. k. 2Sd/112/2008-84 zo dňa 20.4.2010 **p o t v r d z u j e .**

Navrhovateľke náhradu trov odvolacieho konania **nepriznáva.**

O d ô v o d n e n i e :

Krajský súd v Košiciach napadnutým rozsudkom uvedeným vo výroku tohto rozsudku potvrdil rozhodnutie č. X. zo dňa 9.9.2008, ktorým odporkyňa podľa § 70 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon“) zamietla žiadosť navrhovateľky o invalidný dôchodok s odôvodnením, že podľa posudku posudkového lekára Sociálnej poisťovne, pobočka Košice zo dňa 22.8.2008, nie je invalidná, lebo pre dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav nemá pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40% v porovnaní so zdravou fyzickou osobou. Miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť bola stanovená len na 20% v porovnaní so zdravou fyzickou osobou.

Proti rozsudku podala navrhovateľka včas odvolanie. Krajskému súdu vytýkala, že sa nedostatočným spôsobom vysporiadal s komplexným posudkom Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v Košiciach č. K2/2010/07570 zo dňa 15.3.2010, podľa ktorého jej bola určená miera funkčnej poruchy na 60%. Uviedla, že hoci posudkoví lekári v oboch prípadoch postupovali podľa odlišných právnych predpisov, objektom posúdenia bol jej zdravotný stav a preto považuje veľký rozdiel v percentuálnej miere (20% a 60%) za zvláštny. Preto žiadala rozsudok krajského súdu zrušiť a vrátiť mu vec na ďalšie konanie.

Odporkyňa v písomnom vyjadrení k odvolaniu navrhovateľky navrhla napadnutý rozsudok potvrdiť ako vecne správny s odôvodnením, že posudkoví lekári sociálneho poistenia po objektívnom posúdení výsledkov vyšetrení zdravotného stavu navrhovateľky a za jej osobnej účasti vyhotovili logické a jednoznačné posudky, z ktorých vychádzal vo svojom rozhodnutí aj krajský súd. K námietke ohľadom nevysporiadania sa s posudkom ÚPSVR v Košiciach, v ktorom bola určená miera funkčnej poruchy na 60%, poukázala na ustanovenie § 2 ods. 4 zákona č. 447/2008 Z.z. o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia a o zmene a doplnení niektorých zákonov (*Funkčná porucha je nedostatok telesných schopností, zmyslových schopností alebo duševných schopností fyzickej osoby, ktorý z hľadiska predpokladaného vývoja zdravotného postihnutia bude trvať dlhšie ako 12 mesiacov.*) a na § 71 ods. 3 zákona (*Pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa posudzuje porovnaním telesnej schopnosti, duševnej schopnosti a zmyslovej schopnosti poistenca s dlhodobou nepriaznivým zdravotným stavom a telesnej schopnosti, duševnej schopnosti a zmyslovej schopnosti zdravej*

fyzickej osoby. Pri posudzovaní poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa neprihliada na zdravotné postihnutia, ktoré boli zohľadnené na nárok na invalidný výsluhový dôchodok podľa osobitného predpisu.) a § 71 ods. 4 zákona. Vzhľadom na uvedené považovala odporkyňa úvahu krajského súdu ohľadom irelevantnosti posudku ÚPSVR v Košiciach ako dôkazu v konaní o invalidnom dôchodku navrhovateľky za dôvodnú.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 250s OSP v spojení s § 10 ods. 2 OSP) preskúmal napadnutý rozsudok spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo, odvolanie prejednal bez nariadenia pojednávania v súlade s § 250l ods. 2 v spojení s § 250ja ods. 2 OSP a dospel k záveru, že odvolaniu navrhovateľky nemožno vyhovieť.

Podľa § 71 zákona je poistenec invalidný, ak pre dlhodobo nepriaznivý zdravotný stav má pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40% v porovnaní so zdravou fyzickou osobou (ods. 1).

Pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa posudzuje porovnaním telesnej schopnosti, duševnej schopnosti a zmyslovej schopnosti poistenca s dlhodobo nepriaznivým zdravotným stavom a telesnej, duševnej a zmyslovej schopnosti zdravej fyzickej osoby (ods. 3).

Pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa posudzuje na základe lekárskeho správ a údajov zdravotnej dokumentácie a komplexných vyšetrení a ich záverov (ods. 4).

V konaní o preskúmanie rozhodnutí odporkyne o dávkach dôchodkového poistenia, v rámci ktorých sa rozhoduje o invalidnom dôchodku (§ 70 zákona) je nevyhnutnou požiadavkou dôsledne objasnený zdravotný stav žiadateľa o dávku z hľadiska určenia miery poklesu jeho schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť.

Vzhľadom na to, že posúdenie dlhodobosti nepriaznivého zdravotného stavu a jeho následkov na schopnosť občana vykonávať zárobkovú činnosť vyžaduje odborné lekárske znalosti, vo veciach sociálneho poistenia je dokazovanie v tomto smere zverené posudkovým lekárom sociálneho poistenia príslušnej pobočky resp. ústredia (§ 153 ods. 5 zákona č. 461/2003 Z. z.).

Z obsahu pripojeného administratívneho spisu súd zistil, že zdravotný stav navrhovateľky bol po podaní žiadosti o invalidný dôchodok zo dňa 30.7.2008 posúdený dňa 22.8.2008 posudkovým lekárom sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, pobočka Košice, so záverom, že rozhodujúcim zdravotným postihnutím navrhovateľky sú choroby dýchacej sústavy – ľahká intermitentná astma (kap. VIII, oddiel B, pol. 3, písm. a/ prílohy č. 4 zákona), ktorá odôvodňuje 15%-ný pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v porovnaní so zdravou fyzickou osobou a tento je o 5% navýšený pre choroby kože a podkožného väziva (kap. XIV, pol. 5, písm. a/ prílohy č. 4 zákona). Z posudku ďalej vyplýva, že navrhovateľka sa dlhodobo lieči pre atopický ekzém a vo februári 2008 jej bola diagnostikovaná akútna exacerbovaná bronchiálna astma bez prejavov ventilačnej poruchy. Podľa záveru z pneumologického vyšetrenia zo dňa 11.6.2008 išlo u navrhovateľky o bronchiálnu astmu, toho času v kľude.

Po podaní opravného prostriedku bol zdravotný stav navrhovateľky posudzovaný dňa 6.11.2008 posudkovým lekárom sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne – pobočky v Košiciach a dňa 4.12.2008 posudkovým lekárom sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne – ústredia so sídlom v Košiciach, ktorí na základe stanovenia zhodnej diagnózy dospeli k rovnakému záveru vylučujúcemu invaliditu u navrhovateľky. Rozhodujúce ochorenie – bronchiálna astma – podmieňuje mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť u navrhovateľky o 15% v porovnaní so zdravou fyzickou osobou. Posudkový lekár ústredia skonštatoval, že podľa lekárskeho správ a nálezov ide o astmu bez prejavov ventilačnej poruchy, mimo sezóny bez alergických prejavov a pľúcny vyšetrením bola konštatovaná priedušková astma v kľude. K záveru o prieduškovej astme sa posudkový lekár ústredia priklonil napriek tomu, že nebola exaktne stanovená diagnóza u navrhovateľky. Ďalšie ochorenie (urtikaria) odôvodňuje navýšenie percentuálnej miery poklesu o 5% na výsledných 20%.

Krajský súd v konaní o opravnom prostriedku navrhovateľky nariadil odporkyni vypracovať doplniaci posudok z dôvodu novej lekárskej správy (ambulantné pľúcne vyšetrenie z 27.1.2009) predloženej navrhovateľkou. Z doplnacieho posudku zo dňa 1.4.2009, vypracovaného posudkovým lekárom sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne – ústredia so sídlom v Košiciach, vyplýva totožný záver o 20%-nej miere poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť, pri konštatovaní,

že predložený ambulantný nález bol bez podstatnejších zmien oproti zdravotnému stavu zhodnotenému v posudku zo dňa 4.12.2008 a preto nebol daný dôvod na zmenu percentuálnej miery určenej na 20%.

Navrhovateľka na pojednávaní pred krajským súdom dňa 1.7.2009 namietala nedostatočné posúdenie kožných chorôb, ktorými trpí a uviedla, že jej bola zistená psoriáza a súdu predložila lekárske nálezy, ktoré však napriek opakovaným výzvam súdu nepredložila, preto sa týmito tvrdeniami krajský súd a ani odvolací súd ďalej nezaoberali.

Podaním zo dňa 24.9.2009 však predložila súdu novú lekársku správu z kliniky pneumológie zo dňa 17.9.2009 a preto krajský súd nariadil odporkyni vypracovať ďalší doplnčiaci posudok. V novom doplnčacom posudku zo dňa 2.12.2009 posudkový lekár vychádzajúc z predloženej lekárskej správy zo dňa 17.9.2009 konštatoval, že nález síce vykazuje akútne zhoršenie zápalu dýchacích ciest so zvýšenými teplotami, ktoré však z dlhodobého hľadiska nemožno hodnotiť, pretože je odôvodnený predpoklad, že po krátkodobom preliečení sa zdravotný stav navrhovateľky zlepši. Záver o rozhodujúcom zdravotnom postihnutí a percentuálnej miere poklesu preto ostal nezmenený.

Na pojednávaní pred krajským súdom dňa 12.1.2010 navrhovateľka znovu tvrdila zhoršenie jej zdravotného stavu a preto na základe ďalších lekárskeho správ a nálezov (z ORL zo dňa 12.10.2009, 19.10.2009, 4.11.2009 a 20.11.2009 a z ortopédie zo dňa 11.1.2010), ktoré súdu predložila, krajský súd nariadil odporkyni vypracovať ďalší doplnčiaci posudok. Posudkový lekár ústredia v treťom doplnčacom posudku zo dňa 18.2.2010 zhodnotil uvedené lekárske správy a konštatoval, že postihnutia vyplývajúce z chorobných zmien posudkovo nezdôvodňujú invaliditu. Predložené správy nepovažoval za posudkovo významné, pretože záznamy z vyšetrenia a ošetrenia na ORL nezdôvodňovali ani len krátkodobú práceneschopnosť navrhovateľky a rovnako tak nález z ortopédie (so záverom: bolesti ľavého kolena v pozorovaní) hodnotil ako nevýznamný, krátkodobý.

Navrhovateľka predložila dňa 29.3.2010 krajskému súdu Komplexný posudok ÚPSVR v Košiciach č. K2/2010/07570 o dňa 15.3.2010, podľa ktorého má mieru funkčnej poruchy 60% podľa prílohy č. 3, časti IX, bod 2, písm. d/ k zákonu č. 447/2008 Z.z. Z posudku vyplýva, že navrhovateľka pre svoj zdravotný stav nemá žiadne dôsledky v oblasti mobility a orientácie, komunikácie, zvýšených výdavkov a sebaobsluhy.

Krajský súd tento posudok nepovažoval za relevantný dôkaz a s týmto záverom sa stotožnil aj odvolací súd. Spôsob a postup posudzovania zdravotného stavu na účely zistenia invalidity u žiadateľa o invalidný dôchodok upravuje zákon, rovnako tak v prílohe č. 4 vymedzuje ochorenia a zdravotné postihnutia, podľa stupňa závažnosti a prináležiaci rozsah percentuálnej miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v porovnaní so zdravou fyzickou osobou. Posudok ÚPSVR bol vypracovaný podľa iného predpisu (zákon č. 447/2008 Z.z.), iným postupom a za úplne odlišným účelom ako posudky posudkových lekárov podľa zákona. Z tohto posudku nevyplývajú žiadne také zistenia, o ktoré by sa posudkoví lekári odporkyne mali pri posudzovaní invalidity oprieť, či z nich vychádzať, pretože tento posudok bol vypracovaný za účelom posúdenia sociálnych dôsledkov zdravotného stavu navrhovateľky v rôznych oblastiach bežného života (so zistením, že žiadne takéto dôsledky u navrhovateľky neexistujú). Odvolací súd v súvislosti s námietkou navrhovateľky poukazuje na to, že z posudku ÚPSVR Košice nie je ani zrejmé, pre aké ochorenie bola funkčná miera poruchy uznaná na 60%, keďže zo všetkých lekárskejších správ predložených navrhovateľkou v konaní o invalidnom dôchodku vyplýva, že trpí astmou, v ľahkej forme, no podľa posudku ÚPSVR má trpieť ochorením zaradeným v prílohe č. 3 zákona č. 447/2008 Z.z., časti IX., v bode 2, pod písm. d/, pričom v prílohe č. 3, časť IX., sú pod bodom 2 uvedené len opakujúce sa zápal pľúc s pridruženou spastickou zložkou a bod 3 je rozdelený do položiek a/ až d/, avšak tu ide o chronickú obštrukčnú choroba pľúc: chronická obštrukčná bronchitída a emfyzém pľúc, nie o prieduškovú astmu. Naproti tomu sú podľa názoru odvolacieho súdu všetky posudky posudkových lekárov vyhotovené v tomto konaní jasné, logické, bez vnútorných rozporov a sú v nich jednoznačne zohľadnené všetky preukázateľne zdokladované a odbornými vyšetreniami diagnostikované ochorenia navrhovateľky.

Z postupu krajského súdu je zrejmé, že dôsledne skúmal, či závery podaných posudkov majú podklad v lekárskejších nálezoch a vyšetreniach všetkých zdravotných problémov, ktoré navrhovateľka udávala, najmä tých, ktoré sú z objektívneho hľadiska spôsobilé znižovať jej pracovný potenciál. Za týmto účelom uložil odporkyne vypracovať tri doplnujúce posudky na základe navrhovateľkou udávaných ťažkostí a predložených lekárskejších nálezov. Nepochybil preto, ak na základe výsledkov vykonaného dokazovania považoval rozhodnutie odporkyne za správne a odvolaniu navrhovateľky nevyhovelo.

Navrhovateľka nepredložila ani v odvolacom konaní žiaden dôkaz, ktorý by tento záver spochybňoval, alebo ktorý by nasvedčoval inému rozsahu zdravotného poškodenia, ako bol ustálený. Neuviedla nič nové, s čím by sa posudkoví lekári sociálneho poistenia nebolí zaoberali. Preto ani podľa názoru odvolacieho súdu nebolí dané dôvody pre spochybnenie záveru odporkyne o tom, že zdravotné ťažkosti navrhovateľky znižujú jej pracovný potenciál o 20% v porovnaní so zdravou fyzickou osobou.

Pochybnosti navrhovateľky o tom, že jej zdravotný stav nebol v konaní správne posúdený, odvolací súd považoval za nedôvodné, vyvolané len jej subjektívnym presvedčením, čo nie je dôvod na spochybnenie správnosti skutkových zistení a záverov prijatých v konaní. Všetky v konaní predložené posudky posudkových lekárov sú z hľadiska skutkového úplné, dostatočne podložené odbornými vyšetreniami a nálezmi, ako aj zdravotnou dokumentáciou, sú bez nejasností a vnútorných rozporov a vo svojich záveroch sa zhodujú. Nebol preto daný dôvod na ďalšie dokazovanie. Ak by sa však v budúcnosti zdravotný stav navrhovateľky zhoršil, nič jej nebráni opätovne podať žiadosť o prehodnotenie jej zdravotného stavu.

Na základe výsledkov vykonaného dokazovania, podľa názoru odvolacieho súdu, krajský súd dôvodne považoval rozhodnutie odporkyne za správne a odvolaniu navrhovateľky nevyhovelo. O zákonnosti takéhoto postupu nemal pochybnosti ani Najvyšší súd Slovenskej republiky a preto jeho rozsudok ako vecne správny podľa § 219 OSP potvrdil.

O trovách odvolacieho konania rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 250k ods. 1 v spojení s § 250l ods. 2 a § 224 ods. 1 OSP tak, že ich náhradu navrhovateľke nepriznal, pretože v odvolacom konaní nebola úspešná.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 22. marca 2011

**JUDr. Igor Belko, v. r.
predseda senátu**

Za správnosť vyhotovenia:

Ľubica Kavivanovová